

Is genade nog genade, als...?

Is genade nog genade, als onze redding afhangt van onze keuze?

Om een juist antwoord op deze vraag te kunnen formuleren, moeten we eerst de Bijbel nagaan en de begrippen verstaan, zoals die in de Schriften worden gebruikt.

Het gaat om de begrippen *genade* en *beloning*, want de vraag is eigenlijk: is redding uit genade, of is het een beloning vanwege onze keuze?

Loon, of beloning, is iets dat gegeven wordt voor gehoorzaamheid of voor een dienst. Iemand die een ander beloont, doet dit op basis van wederkerigheid, of anders gezegd: *voor wat hoort wat*. Het is niet eens belangrijk of dit wordt uitgesproken of dat het stilzwijgend gebeurt. De beloner verklaart als het ware aan degene die hij beloont: omdat je deed, wat ik je vroeg om voor een beloning in aanmerking te komen, geef ik je die nu. In Romeinen 4:4

staat: ‘... *hem die werkt, wordt de beloning niet gerekend als genade, maar als verschuldigd.*’ (CV)

Is redding uit genade?

Of is het een beloning vanwege onze keuze?

Het tegenovergestelde hiervan is

genadegeschenk: iets geven dat niet als tegenprestatie geldt voor gehoorzaamheid of voor een dienst, maar eenvoudigweg geven om vreugde te brengen aan degene die ermee wordt gezegend.

Overwegingen over uitvoering, vereiste, prestatie of kwalificatie zijn vreemd aan het begrip genadegeschenk. Het uitgangspunt van genadegeschenk (‘een geschenk om niet’) is het voornemen van *de gever*. Het is dus niet op basis van enige overweging over de handelingen van de ontvanger van het geschenk. Vergelijk het eens met het gooien van een bruidsboeket in een menigte of het uitwerpen van voedsel boven een stad of iets dergelijks. Daarom wordt een genadegeschenk niet geschonken op basis van ‘voor wat hoort wat’ (wederkerigheid), noch uit verplichting.

Het geschenk kan een stilzwijgende, of een hardop uitgesproken verklaring zijn; de gever bedoelt: ik geef dit aan jou zonder enige gedachte

aan iets wat jij gedaan hebt, maar alleen omdat het mij verheugt dit te doen. Het is enkel en alleen in overeenstemming met mijn eigen wil en voornemen. vgl. Rom.11:2b-6; Luc. 6:32-35

Het is ver bezijden de waarheid te stellen, dat God – Die ons koos vóór de nederwerping van de wereld, dus vóór de zonde tevoorschijn kwam – ons in de eerste plaats gekozen zou hebben voor ons dienstwerk, dat Hij ons wilde laten doen; en dat Hij niet óns koos, of nog erger niet ons koos om gered te worden.

Vreemd genoeg is dat nu juist wel, wat ingebracht wordt door theologen, wanneer o.a. Romeinen 9 aan de orde komt. Daarin staat:

‘Want als ze nog niet geboren waren, noch iets goeds of slechts bedreven hadden, (zodat het voornemen van God in overeenstemming zou blijven met uitverkiezing, niet uit werken maar uit Hem die roept), [toen – red.] werd tegen haar uitgesproken: ‘de grotere zal de mindere slaven.’ Rom.9:11 (CV)

Door hen die menen dat onze redding afhangt van onze eigen keuze wordt dan gezegd, dat God van te voren wist, dat diegenen die Hij tevoren kende Rom.8:30 voor Jezus zouden kiezen, en dat Hij alleen in die betekenis iemand uitverkoos tot redding. God zou het zo aan onze eigen ‘vrije wil’ overlaten om deze keuze wel of niet te doen.

De genade waarover we het hier hebben, bestaat niet uit een of andere manier die wel of niet *door ons* gebruikt kan worden om ons te kwalificeren tot redding, maar ze bestaat juist uit de zegeningen van redding die *God* voor ons heeft bepaald.

Dit zijn de feiten:

Paulus schrijft:

‘Aan al de heiligen die ook gelovigen zijn in Christus Jezus. (...) Gezegd zij de God en Vader van onze Heer Jezus Christus. (...) zoals Hij ons uitkiest in Hem vóór de nederwerping van de wereld, opdat wij heiligen en smettelozen voor Zijn aangezicht zijn, in liefde ons tevoren bestemmend tot het zoonschap door Christus Jezus voor Zichzelf, in overeenstemming met het welbehagen van Zijn wil, tot lofprijs van de heerlijkheid van Zijn genade, (...).’ Ef.1:3; 5-6 CV

Wij zijn geroepen ‘... *in overeenstemming met het voornemen, dat wie Hij tevoren kende, Hij ook tevoren bestemt om gelijkvormig te worden aan het beeld van Zijn Zoon, om Hem te doen zijn de eerstgeborene onder vele broeders. Wie Hij nu tevoren bestemt, die roept Hij ook en wie Hij roept, die rechtvaardigt Hij ook. Wie Hij nu rechtvaardigt, die verheerlijkt Hij ook.*’ ^{Rom.8:29-30 CV}

Dit is de redding waarvoor wij uitgekozen *zijn* en waartoe wij geroepen zijn. Omdat Hij ons heeft geroepen, rechtvaardigt Hij ons en zal Hij ons ook nog verheerlijken als zonen van God, heilig en smetteloos voor Zijn aangezicht.

Het is *niet* zo, dat God tevoren *iets* over ons wist op grond waarvan Hij ons uitkoos, maar Hij kende *ons* tevoren. Zoals we nu door Hem gekend zijn ^{1Cor.8:3}, waren we toen al tevoren gekend door Hem en zo heeft Hij ons ‘*ook tevoren bestemd om gelijkvormig te worden aan het beeld van Zijn Zoon.*’ ^{Rom.8:29 CV}

Wanneer we even voortborduren op de menselijke redenering over ‘vrije wil’ en de voorkennis van onze *werken* – in plaats dat Hij *óns* tevoren kende – dan stuiten we op een onoplosbare tegenstelling. Want als het nu zo geweest zou zijn dat deze openbaring bedoelde om kennis *over* ons te hebben en dat die verbonden was met een goddelijke voorkennis over onze toekomstige daden, dan zou dit ook deze daden niet ‘vrij’ doen zijn, maar eerder onontkoombaar. Want is het niet zo, dat de voorkennis van gebeurtenissen ook moet inhouden, dat deze tevoren gekende gebeurtenissen ook onontkoombaar moeten plaatsvinden?! Anders zou de voorkennis fout geweest zijn!

... een onoplosbare tegenstelling.

Het kan namelijk niet zo zijn dat er voorkennis is over een toekomstige gebeurtenis, die *misschien wel* of *misschien niet* plaatsvindt, terwijl ‘vrije wil’ wél aan de eigen keuze de ruimte moet bieden om deze gebeurtenis al dan niet te laten gebeuren. Op die manier is voorkennis onmogelijk.

Omdat de Schrift heel duidelijk toont dat Gods voorkennis wel degelijk Schriftuurlijk is en bestaat, is de consequentie dat er nooit een ‘vrije wil’ bij mensen zou kunnen bestaan, maar alleen bij God.

Met betrekking tot het begrip ‘kennis’ moeten we beseffen, dat dit letterlijk wordt bedoeld, wanneer het over *feiten* gaat, maar dat het figuurlijk is, wanneer het over *personen* gaat. Wanneer het, zoals hier in Romeinen 8:29, over personen gaat, betekent dit ‘kennen’ dat er *een relatie* is met die persoon. Adam ‘kende’ Eva, of ‘God kende alleen Israel van alle natiën van de aarde’.

**Hun geloof ...
schenkt de verzekering,
dat zij behoren tot de ...
uitgekozenen.**

In de raadsbesluiten van God waren we al uitgekozen en dus door Hem ‘gekend’ vóór de nederwerping van de wereld. In praktische zin kunnen we er daarom van uitgaan dat God ons ook ‘tevorens zegende’. In Zijn voorgenomen raadsbesluiten hadden wij, die Hij tevoren bestemde tot heerlijkheid, een ‘relatie’ met Hem, toen Hij ons tevoren bestemde om geroepen, gerechtvaardigd en verheerlijkt te worden.

‘Veel meer dan, nu we gerechtvaardigd zijn in zijn bloed, zullen we gered worden van de toorn [verontwaardiging] door Hem, Want indien wij, vijanden zijnde, met God werden verzoend door de dood van de Zoon, veel meer, verzoend zijnde, zullen we gered worden in Zijn leven.’^{Rom.5:9,10}
(CV)

Hiermee in overeenstemming heeft God in genade een mate van geloof geschonken aan allen die Hij roept^{Rom.12:3; Fil1:29}; maar ‘... *de genade van de Heer is overvloedig, met geloof en liefde, in Christus Jezus.*’^{1Tim.1:14} CV

De kern van het geloof van Gods uitgekozenen – die Hij roept en rechtvaardigt – is dat Christus de kracht van God en de wijsheid van God is.

^{1Cor.1:24} Dit te geloven is een bevestiging en zekerheid van hun roeping.

Hun geloof kwalificeert hen niet om in Christus te zijn, maar het schenkt hun veeleer de verzekering dat zij behoren tot de door God uitgekozenen. Het is in tegenspraak met het evangelie van genade om te stellen dat wij op een of andere manier ‘vrij’ zouden zijn om tegengesteld te kiezen met betrekking tot de zegeningen van juist dat evangelie.

Omdat God het is die ons in genade al deze zegeningen schenkt^{Rom.8:32} – de zegeningen van het tevoren gekend zijn, tevoren bestemd, geroepen, gerechtvaardigd en verheerlijkt zijn – is Hij het *Die er alleen voor verantwoordelijk is, dat wij deze zegeningen zouden bezitten.*

Als het niet zo zou zijn en het in plaats daarvan zou zijn vanwege zoiets als onze eigen gehoorzaamheid – waardoor wij uiteindelijk zelf verantwoordelijk zouden zijn voor het genieten van deze zegeningen – dan zouden deze zegeningen geen geschenk van genade zijn, maar een beloning voor gehoorzaamheid. Omdat ze echter geen beloning voor gehoorzaamheid zijn, maar juist een genadegeschenk, volgt hieruit dat wij er niet verantwoordelijk voor zijn om er mee begiftigd te zijn.

Het gaat niet om de aard van *menselijke vrijheid*, maar juist van *goddelijke genade*. Het gaat er dan ook niet om, of de wijd verbreide veronderstelling van vrije wil waar is, of onwaar, of dat de mens werkelijk onafhankelijk is van God. Waar het om gaat is, dat het evangelie niet de aankondiging is van *een voorwaardelijk aanbod*, maar van *een genade geschenk*.

Ons geloof ‘kwalificeert’ ons niet voor redding; het is immers zo dat *het evangelie de waarheid is*, los van onze aanvaarding ervan. Het geloof van de gelovige schenkt hem eenvoudigweg de kennis van redding, niet de redding zelf: Christus stierf voor onze zonden, of wij het nu geloven of niet. Op gelijke wijze koos God ons vóór de nederwerping van de wereld; Hij verkoos ons vanaf het begin tot redding^{2Thess.2:13}, helemaal los van welke overweging over onze huidige aanneming van deze heerlijke feiten.

Het is net zo onverstandig en onbehoorlijk het succes van onze redding op onze eigen rekening te schrijven, als het zou zijn om de schepping van het universum voor onze rekening te beschouwen. In beide gevallen is er voor ons geen rol weggelegd. Daarom willen we al het trotse roemen afwijzen en eenvoudig uitspreken:

‘Zeker, Hij Die Zijn eigen Zoon niet ontziet, maar Hem overgeeft voor ons allen, hoe zou Hij niet ons, samen met Hem, evenzo alles in genade schenken?’^{Rom.8:32 CV}

Het evangelie:

**Geen voorwaardelijk aanbod,
maar genadegeschenk**

Naar **J. Coram** (UR 89)
Bewerkt door **Gijs Bernouw**